

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Rituale (Kranken- und Sterberitus, Begräbnisritus), lat.
mit dt. Rubriken · Totenoffizium, lat. · Prozessionale, lat.
mit dt. Rubriken · ‚Donaeschinger Passion‘
(Evangelienlesungen zur Passion mit ...**

**Oberrheinischer Sprachraum (Straßburg,
Dominikanerinnenkloster St. Nikolaus in undis oder Freiburg i.
Br., Dominikanerinnenkloster Adelhausen), um 1470-1475**

lo 18,1-40; 19,1-42

[urn:nbn:de:bsz:31-93571](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-93571)

positus fuerat. **In pasceue passio**
dm̄ nr̄i ih̄u xp̄i sc̄dm̄ ioh̄em.
gressus ē ih̄c cū discipulis
suis. trāstorrentē cedron.
ubi erā ortus. In quē intronit
ip̄e ⁊ discipuli ei⁹. Dicebat autē
⁊ iudas qui tradebat eū locū.
q̄ frequenter ih̄c q̄uenerat illuc
cū discipulis suis. Iudas autē cū
accepisset cohortem ⁊ a pontifi-
cib⁹ ⁊ phariseis ministros. venit
illuc cū lateribus ⁊ facib⁹ ⁊ armis
Ih̄c itaq̄ sciens om̄ia que ventu-
ra erant sup̄ eū p̄cessit ⁊ dicit
eis **Quē queritis?** Respondert
ei. **Ih̄m nazarenū.** Dicit eis
ih̄c. **Ego sum.** Stabat autē ⁊ iu-
das qui tradebat eū cū ip̄is
vt ergo dixit ego sum. abiert
retro sū ⁊ ceciderunt interrā

Terū
queri
naza
vobi
ritis
ret
diti
Hym
dm̄ e
seru
tram
Dy
gladi
quē
Coho
iudec
ueri
nam
phe
erat
derat

Iterū ergo eos interrogavit. **Q**uē
 queritis? **I**lli autem dixerūt. **I**h̄m
 nazarenū. **R**espondit eis ih̄c. **D**ixi
 vobis: q̄ ego sum. **S**i ergo me que-
 ritis: sinite hos abire. **V**t imple-
 ret̄ sermo quē dixit: q̄ quos de-
 disti m̄ n̄ p̄didi ex eis quēquā.
Symō ergo petrus habens gla-
 dū edixit eū: & percussit pontifis
 sermū & absadit ei auriculā dex-
 tram. **E**rat autē nomē seruo malch⁹
Dixit ih̄c ergo petro. **A**stute
 gladiū tuū magnā. **C**alicem
 quē dedit m̄ p̄ n̄ bibam illum?
Cohors ergo & tribun⁹ & ministri
 iudeoz cōphenderūt ih̄m. & liga-
 verūt eū: & addixerūt eū ad an-
 nam p̄mū. **E**rat autē socer cay-
 phe: qui erat pontifex annū illig.
Erat autē cayphas qui q̄silū de-
 derat iudeis. q̄ expedit unū

scilicet p̄p̄
 d̄m ioh̄em
 d̄m discipulis
 utē cedron
 ē in bronit
 dabat autē
 t̄ eū locū
 venerat illuc
 das autē cū
 & apontif
 m̄scos. ven
 facibz & armis
 a que ventu
 essit & dicit
 Responderet
 Dicit eis
 at autē & m̄
 i cū ip̄is
 m̄. abierūt
 ut interru

hominē mori pplo. **S**equēbat̄ aut̄
ih̄m symon petrus. ⁊ alij discip̄l̄s
Discip̄l̄s aut̄ ille erat not̄q̄ ponti-
ficia. ⁊ intrōiūt cū ih̄u mat̄r̄m
pontificis. **P**etrus aut̄ stabat ad
hostiū foris. **E**xiit ergo discip̄l̄s
alij qui erat not̄q̄ pontificia. ⁊ dix̄
hostiariē ⁊ introduxit petrum
Dixit ergo petro ancilla hostia-
ria. **U**inquit ⁊ tu ex discip̄l̄s
es hōis istiq̄. **D**icit ille. **N**o sum.
Stabant aut̄ serui ⁊ ministri
ad primas q̄ frigus erat. ⁊ ca-
lescebant. **E**rat aut̄ cū eis ⁊ pe-
trus stans. ⁊ calefaciens se. **P**on-
tifex ergo interrogauit ih̄m
de discip̄l̄s suis. ⁊ de doctrina ei.
Respondit ei ih̄c. **E**go palam
locutus sum mūdo. ego semp̄
docui in synagoga ⁊ in templo

quo d
oculta
me m̄t
audier
Ette h
hec c
m̄stro.
Hic v
spond
sim. t
Si au
misit
ponti
trus
runt
pl̄s
Non s
pont
stadi
ego t
ergo

quo om̄s iudei conueniunt & in
 occulto locutus sum nichil. Quid
 me interrogas? Interroga eos qui
 audierunt: quid locutus sum ip̄s.
 Et te hūc sciant: que dixerim ego
Hec cū dixisset: vn̄ assistens mi
 nistroꝝ dedit alapam ih̄u dicens.
Hic respondes pontifici. **R**e
 spondit ei ih̄c. **S**i male locutus
 sum: testimoniū p̄hibe de malo.
Si aut̄ bene: quid me scedis? **E**t
 misit eū annas ligatū ad cayphan
 pontificem. **E**rat aut̄ **S**ymon pe
 trus stans: & calefaciens se. **D**ixe
 runt ergo ei. **U**quid & tu ex disci
 plis eius es? **N**egauit ille & dixit
Non sum. **D**icit vn̄ ex seruis
 pontificis: cognatus eius cuius ab
 scidit petrus auriculam. **N**one
 ego te vidi in orto cū illo? **I**ter
 ergo negauit petrus: & statim

gallij cantant. **A**dducit ergo ih̄m
ad cayphan imp̄torū erat enim
mane. ⁊ ip̄i nō introierūt imp̄to-
rū ut non q̄staminarent. s̄ ut
manducaret pascha. **E**xiit er-
go pylatus ad eos foras. ⁊ dixit
Quā accusationē affertis adver-
sus hominē hunc? **R**esponderūt
⁊ dixerūt ei. **S**i nō es hic male-
factor. non ē tradidissim⁹ eum.
Dixit ergo eis pylat⁹. **C**apite
eū uos. ⁊ sc̄dm legem ur̄am iudi-
cate eū. **D**ixerūt ergo ei iudei.
Nobis nō licet interficere quēq̄.
Vt sermo ih̄u impleret⁹ quē dixit.
significans quia esset morte mo-
ritur⁹. **I**ntrouit ergo iterū in
p̄torū pylat⁹. ⁊ uocauit ih̄m
⁊ dixit ei. **T**u es rex. iudeorū.
Et respondit ih̄c. **A**temetip̄o
hoc dicis? an alii tibi dixerūt

de me. **R**espondit pylatus. **N**ūq̄
 ego iudeus sum. gens tua et pon-
 tifices tradiderunt te mihi. quid
 fecisti. **R**espondit ih̄c. **R**egnum
 meum non est de hoc mundo. Si hoc
 mundo esset regnum meum. mi-
 nistri mei utique decertarent
 ut non traderer iudeis. **N**unc autem
 regnum meum non est hinc. **D**ixit
 ei pylatus. **E**rgo rex es tu. **R**e-
 spondit ih̄c. **T**u dicis. quia sum rex
 ego. **E**go in hoc nato sum. et ad hoc
 veni in mundum. ut testimonium
 perhibeam veritati. **O**is qui est ex
 veritate. audit meam vocem.
Dicit ei pylatus. **Q**uid est ve-
 ritas. **E**t cum hoc dixisset. iterum
 exiit ad iudeos. et dicit eis. **E**go
 nullam invenio in eo causam. **E**t
 autem consuetudo vobis. ut unum di-

mittā vob̄ in pascha. **V**ultis ergo
dimittam vobis regem iudeorū.
Clamauerūt rursum om̄s dicentes
Non hunc. s̄ barraban. **E**rat autē
barrabas latro. **T**unc ergo appre-
hendit pylatus ih̄m. ⁊ flagellauit
Et milites placentes coronā de
spinis. imposuerūt capiti eiꝰ.
⁊ veste purpura circūdederūt
eū. ⁊ veniebant ad eū ⁊ dicebāt
Aue rex iudeorū. **E**t dabant ei
alapas. **E**xiit iterū pylatus fo-
ras. ⁊ dicit eis. **E**cce adduco vob̄.
eū foras. ut cognoscatis q̄ meo
nullā causā inuenio. **E**xiit ergo
ih̄c portans spineam coronā. ⁊
purpureū vestimentū. **E**t dicit
eis. **E**cce homo. **C**ū ergo vidissent
eū pontifices ⁊ ministri. clama-
bant dicentes. **C**rucifige cruci-
fige eū. **D**icit eis pylatus. ac-
cipite eū uos. ⁊ crucifigite.

Ego e
sponde
habe
q̄ fil
pyla
Et m
ad ih̄
n̄ ded
loqr
cruci
mitte
bere
est d
met
bat
clan
nō e
facit
cū a
ih̄m
lich
Erat

Ego enim non inuenio in eo causa. **R**e-
 sponderunt ei iudei. **N**os habemus legem
 habemus. et secundum legem debet mori
 quia filium dei se fecit. **C**um ergo audisset
 pylatus hunc sermonem magis timuit
 Et in gressus est priorum iterum. et dicit
 ad ihm **V**nde est tu. **I**hs autem responsum
 non dedit ei. **D**icit ei pylatus. **Q**uia non
 loquaris. **N**escias quia potestatem habeo
 crucifigere te. et potestatem habeo di-
 mittere te. **R**espondit ihs. **N**on ha-
 beres potestatem adversus me ullam. non est
 esse datum desuper. propterea quia tradidit
 me tibi magis peccatum habet. **E**t exinde que-
 rebat pylatus dimittere eum. iudei autem
 clamabant dicentes. **S**i hunc dimittis
 non es amicus cesaris. **O**is qui se regem
 facit. contra dicit cesari. **P**ylatus ergo
 cum audisset hos sermones adduxit foras
 ihm. et sedit per tribunal in loco qui dicitur
 lithostrotos. hebrayce autem gabatha.
Erat autem parasceue pasce. hora

ultis ergo
 iudeorum.
 omnes dicentes
 Erat autem
 ergo appre-
 flagellavit
 corona de
 piti ei.
 cū dederit
 et dicebant
 abant ei
 pylatus fo-
 dduco vob.
 q' meo
 pnt ergo
 rona. et
 Et dicit
 vidisset
 i. clama-
 e cruci-
 laty. de
 igitur

quasi sexta. Et die iudeis. Erat rex
vr. Ihs aut clamabant. Tolle tolle.
crucifige eu. Dicit eis pylatus.
~~Accipite eu nos.~~ Regem vram
crucifigam. Responderunt ponti-
fices. Non habemus regem. nisi cesarem.
Tunc ergo tradidit eis ihu. ut
crucifigeret. Susceperunt aut
ihu. et eduxerunt. Et basolab s
crucem. exiit in eu q dicit calua-
rie locu. hebrayce aut golgotha.
ubi eu crucifixerunt et ~~en~~ cu eo
alios duos hinc et inde. mediu
aut ihu. Scripsit aut et titulu
pylatus et posuit sup crucem. Erat
aut scriptu. Ihs nazarenus. rex
iudeoz. hinc ergo titulu multa
legerunt iudeoz q ppe ciuitate
erat locu ubi crucifixus e ihu.
et erat scriptu hebrayce grece
et latine. Dicebant ergo pyla

to po
rex
sim
scrip
fixis
eig
vnic
Erat
cont
admi
forti
cura
sunt
seme
mlit
bant
ei. et
pe et
disset
pulu
tri si

to pontifices iudeorum. **N**oli scribere
 rex iudeorum: sed quia ipse dixit rex
 sum iudeorum. **R**espondit pylatus. **Q**uod
 scripsi scripsi. **M**ilites ergo cum cruce
 fixissent eum: acceperunt vestimenta
 eius & fecerunt quatuor partes.
 unicuique militi partem & tunicam
Erat autem tunica inconsutilis: desuper
 contextam p[ro]totum. **D**ixerunt ergo
 adinvicem. **N**on scindam[us] eam: sed
 sortiamur de illa cui[us] sit. **V**t scrip-
 tura impleretur dicens. **P**artiti
 sunt vestimenta mea sibi: & in ve-
 stimenta mea miserunt sortem. **E**t
 milites quidem hec fecerunt. **S**ta-
 bant autem iuxta crucem ihu m[at]ris
 eius & soror matris eius maria cleo-
 pe & maria magdalene. **C**um vi-
 disset ergo ihc matrem et disci-
 pulum quem diligebat: dicit ma-
 tri sue. **M**ulier: ecce filius tuus

Deinde dicit discipulo. **E**cce. mē
tua. **E**t ex illa hora. accepit eam
discipulis iustia. **P**ostea sciens ihc
qz iam omnia consummata sunt ut con-
sumaret scriptura dicit. **H**ic.
Vas ergo positum erat aceto plenum
illi autem spongiam plenam aceto yso-
po circumponentes obtulerunt ori
eius. **C**um ergo accepisset ihc acetum
dixit. **C**onsumatum est. **E**t inclinato
capite tradidit spiritum. **J**udei ergo
quo parasceue erat. ut non rema-
nerent in cruce corpora sabbato.
erat enim magnus dies ille sabbati.
rogauerunt pylatum ut frangerentur
eorum crura. et tollerentur. **V**e-
nerunt ergo milites. et primum quidem
frangerunt crura. alterius qui cru-
cifixus est cum eo. ad ipsum autem cum
venissent ut viderent eum iam
mortuum non frangerunt eius crura.

R. vn^o
t qm
Et qu
veru
q ve
facta
mple
teru
m que
roga
thia
aut q
corpe
qui v
rens
libra
ihu z
mat
Erat
ortu
m q

Et unū militū lancea lat⁹ ei⁹ aperuit
 et continuo exiit sanguis et aqua.
 Et qui vidit testimoniū phibuit. et
 verū ē testimoniū ei⁹. Et ille scit
 qd vera dicit: ut et vos credatis
 facta sunt enī hec: ut scriptura
 impleret⁹. Os n̄ quinnietis ex eo. Et
 iterū alia scriptura dicit. Videbūt
 in quē transfixerūt. **P**ost hec autē
 rogavit pylatū ioseph ab arima-
 thia eo qd esset discip⁹ ihu occult⁹
 autē ppter metū iudeorū. ut tolleret
 corp⁹ ihu. Venit autē et nicodemus
 qui venerat ad ihū nocte p̄mū. fe-
 rens mixturā mirre et aloē quasi
 libras centū dāp̄unt ergo corp⁹
 ihu et ligaverūt eū linteis cū aro-
 matibz sic mos ē iudeis sepelire
 Erat autē in loco ubi crucifixus ē
 ort⁹ et in orto mommētū nouū.
 in quo n̄ dū quāsi quā posita erat

Ibi ergo propter parasceuen iudeorum
quia iuxta erat monumentum.
posuerunt ih̄m. 7

agen d

dico vobis. nō ē finis maior
dno suo. neq; ap̄ls maior ē eo.
qui misit illū. Si hec satis. b̄ti
eritis si feceritis ea. Itō de omnibz
vob̄ dico. Ego scio quos elegerim
Sed ut impleat̄ scriptura. qui
manducat mecum panem. leuabit
contra me calcaneum suum. Amē amē
dico vob̄. priusquā fiat. ut cū
factū fuerit credatis q̄ ego sum.
Amē amē dico vobis. q̄ accipit
si quē misero me accipit. Qui
autē me accipit. accipit eū qui
me misit. Cum hec dixisset
ih̄c. turbatus ē sp̄s et p̄testatus
ē et dixit. Amē amē dico vobis.
quia unus ex vob̄ me tradet. Asp̄i